

Satın alınan akaryakıtın, nakliyecelik hizmeti alınan nakliyecilere söz konusu hizmette kullanılmak üzere tesliminde belge düzeni ve vergilendirme hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	11395140-105[VUK1-22723]-403495
Tarih	20.05.2021

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[VUK1-22723]-403495

20.05.2021

Konu : Şirket tarafından alınan ve adına fatura edilen akaryakıtın nakliyecilik hizmeti
alınan firmalara verilmesi durumunda vergilendirme

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; şirketinizin madencilik sektöründe faaliyette bulunduğu, madenden çıkartılan tras taşının nakliyeciler vasıtasıyla sevk edildiği, toptan akaryakıt alımı yapılarak nakliyecilere tesliminin gerçekleştirileceği, bunun karşılığında da nakliye hizmet bedelinden akaryakıt bedeli düşülerek şirketinize sadece araç ve şoförlük bedelinin fatura edileceği belirtilerek, nakliyecilere mazot teslimi karşılığında fatura düzenlenip düzenlenmeyeceği hususunda Başkanlığımızdan görüş talep

edilmektedir.

İlgili mevzuat gereğince nakliye hizmeti aldığınız mükelleflere akaryakıt teslimi yapıp yapamayacağınız Bakanlığımız görev alanında yer almamakla birlikte, konunun vergi mevzuatı açısından değerlendirilmesine aşağıda yer verilmiştir.

I- GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasında kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı; (2) numaralı fıkrasında da safi kurum kazancının tespitinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Bu bağlamda, safi kurum kazancının tespit edilmesinde Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesi yanında Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde yer alan giderler indirilebilecektir.

Bu kapsamda, Gelir Vergisi Kanununun, safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderlerin sayıldığı, 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safi kazancın tespitinde gider olarak indirilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

Bir giderin kazancın elde edilmesi ve idamesi ile ilgili olduğunun kabulü için ise; işin mahiyeti ve genişliği ile uygun olması, giderle kazancın elde edilmesi ve idamesi arasında illiyet bağının bulunması, giderlerin keyfi olmaması yani kazancın elde edilmesi için mecburi olarak yapılması, yapılan gider karşılığında gayrimaddi bir kıymet iktisap edilmemiş olması ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre tevsik edici belgelere dayandırılması gerekmektedir.

Bu çerçevede; nakliyeciler firmaların aktifinde kayıtlı olan ve faaliyetlerinizde kullanılmayan araçlara ilişkin akaryakıt harcamalarının kurumunuzun kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, nakliyeciler firmaların faaliyetlerinde kullandıkları araçlara ait akaryakıt harcamalarının ilgili firmalara yansıtılması amacıyla şirketiniz tarafından fatura düzenlenmesi ve faturada yer alan tutarın kazancınızın tespitinde gelir olarak dikkate alınması durumunda, nakliyeciler firmalara yansıtılan söz konusu tutarların kurum kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınabilmesi mümkündür.

II- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

- (1/1) maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

- (2/1) maddesinde, bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya onun adına hareket edenlerce, alıcıya veya adına hareket edenlere devredilmesi işleminin teslim olduğu,
- (8/1-a) maddesinde, mal teslimi ve hizmet ifası hallerinde bu işleri yapanların KDV mükellefi olduğu,
- (27/1) maddesinde, bedeli bulunmayan veya bilinmeyen işlemler ile bedelin mal, menfaat, hizmet gibi paradan başka değerler olması halinde matrahın işlemin mahiyetine göre emsal bedeli veya emsal ücreti olacağı

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre; şirketiniz tarafından madenden çıkartılan tras taşının taşınması için alınan nakliye hizmetinde kullanılmak üzere şirketinizin satın aldığı akaryakıtın taşımayı yapan firmalara teslimi, 3065 sayılı Kanunun 2 nci maddesi gereğince KDV'ye tabi olup, teslim konu akaryakıtın emsal bedeli üzerinden KDV hesaplanması gerekmektedir.

III- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 3 üncü maddesinin (B) fıkrasında, vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin esas olduğu hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, mezkur Kanunun 227 nci maddesinde, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu hükme bağlanmış olup, söz konusu kayıtların ise esas itibarıyla, aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde veya Bakanlığımıza verilen yetkiye dayanılarak kullanılması uygun görülen belgeler ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, mezkur Kanunun;

- 229 uncu maddesinde, "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*",
- 231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, "*Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır.*",
- 232 nci maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler;*

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara,

2. Serbest meslek erbabına,

3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara,

4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere,

5. Vergiden muaf esnafa,

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (1/1/2021 den itibaren 1.500,00 TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (1/1/2021 den itibaren 1.500,00 TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir."

hükümleri yer almaktadır.

Bunun yanı sıra, aynı Kanunun 267 nci maddesi, "Emsal bedeli, gerçek bedeli olmıyan, veya bilinmiyen veyahut doğru olarak tesbit edilemiyen bir malın, değerlendirme gününde satılması halinde emsaline nazaran haiz olacağı değerdir.

Emsal bedeli sıra ile, aşağıdaki esaslara göre tayin olunur:

Birinci sıra: (Ortalama fiyat esası) ...

İkinci sıra: (Maliyet bedeli esası) ...

Üçüncü sıra: (Takdir esası) ...

Emsal bedelinin mükellef tarafından bizzat hesaplandığı hallerde, bu hesaplara ait kayıt ve cetveller ispat edici kağıtlar olarak muhafaza edilir.

Yukarıdaki esaslara mukayyet olmaksızın kaza mercilerinin re'sen biçtikleri değerler ile zirai kazanç ölçülerini tesbit eden kararlarda yer alan unsurlar emsal bedeli yerine geçer.

Ücretle yapılan imalatla ücretin gerçek miktarının bilinmemesi veya doğru olarak tâyin edilememesi hallerinde tesbit edilecek emsal ücret de aynı esaslara göre tayin olunur." hükümlerine amirdir.

Buna göre, madenden çıkardığınız tras taşının sevkine ilişkin olarak nakliyecilik hizmeti aldığınızı belirttiğiniz nakliyecilere yaptığınız akaryakıt teslimlerine ilişkin olarak, genel hükümler çerçevesinde, emsal bedel üzerinden nakliyeciler adına fatura düzenlemeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026